

(Блиц, 2.7.2010)

Пут Србије у ЕУ и даље је у знаку врло сложених, чак све сложенијих и тежих услова и процедура. Наиме, њих су светска економска криза и косовско питање учинили још тежим и тако пут Србије до ЕУ, вероватно, знатно продужили.

Охрабрујућа околност је недавна одлука министара спољних послова земаља ЕУ да се одобри почетак процеса ратификације споразума о стабилизацији и придруживању (ССП) у парламентима чланица ЕУ. Тај процес, према досадашњој пракси, у просеку траје годину и по до две. Тужилац Брамерц је истакао да је главни циљ Хашког трибунала хапшење Младића и Хаџића. То је, дакле, и даље кључни услов не само за ратификацију ССП, посебно у парламентима неких од 27 чланица ЕУ (пре свега Холандије), већ и за суштински напредак Србије у процесу стицања статуса члана ЕУ.

Следећи веома важан корак Србије ка ЕУ биће отпочињање процеса одобравања њене кандидатуре за чланство у ЕУ. Очекивања државног врха Србије да би се то могло догодити до краја 2010. године, а пријем у ЕУ до 2014. године, била су претерано оптимистичка. Наиме, светска економска криза, посебно финансијски крах Грчке, али и сличне опасности за још неке чланице ЕУ веома су појачали резерве, па и начелни отпор проширењу ЕУ у догледно време (Немачка, Холандија, Велика Британија и Француска). О озбиљности тих резерви, страхова и отпора проширењу ЕУ говори и недавна изјава, нека врста захтева председника Бориса Тадића на међународној конференцији у Истанбулу да се Европска унија сасвим прецизно изјасни о том питању, а у прилог приступања Србије и држава западног Балкана ЕУ.

Осим хапшења одбеглих хашких оптуженика, пре свега генерала Младића, следећи, фактички једнако важан услов приступања Србије ЕУ јесте решење статуса Косова. Водеће западне силе, пре свих САД, јасно стављају до знања Србији да било какво мишљење Међународног суда правде неће утицати на њихове одлуке о признању независности Косова. Такође, званично предочавају Србији да би инсистирање на наставку преговора о статусу Косова после одлуке Међународног суда правде „Србију одвело у ћорсокак”, односно да је сваки дан таквог инсистирања „за Србију изгубљени дан на путу ка европској будућности”. Истовремено званично снажно подржавају европску перспективу Косова и његов независни пут ка ЕУ. Тиме су САД и ЕУ фактички

сасвим напустиле свој доскорашњи званични став да су европски пут Србије и решење статуса Косова два одвојена процеса.

Један од снажних захтева које ЕУ упућује Србији јесте помирење и успостављање свестране сарадње и добросуседских односа са земљама западног Балкана, укључујући и Косово. Тиме се врши додатни притисак на Србију кад је реч о решењу косовског питања. У току ове године дошло је до низа позитивних иницијатива, пре свега од стране председника Тадића, да се тај захтев Европе у што већој мери испуни јер је од животног интереса за Србију. У том погледу највећи напредак постигнут је у процесу нормализације односа са Хрватском, првенствено обостраном добром вољом и дипломатским активностима председника Србије и Хрватске. Такође, уз посредовање Турске (без обзира на њене амбиције да се стратешки врати на Балкан), отпочео је дијалог са БиХ, упркос опструкцији тврдог бошњачког дела руководства, чији идеолог и предводник је Харис Силајџић. У том погледу веома конструктиван корак Србије била је резолуција о Сребреници.

Инсистирање на преговорима и сарадњи Србије са Косовом у вези са тзв. техничким питањима (царина, правосуђе итд) у оквиру шест тачака споразума са Еулексом битан су део плана ЕУ и САД о фактичком признању независности Косова од стране Србије. У истој функцији је и наметнути компромис о учешћу представника албанских институција на Косову на регионалним и другим међународним скуповима, али „под заставом”, односно уз заједнички наступ са представницима Унмика. Најзад, наредних дана доћи ће до посете председника Србије Бориса Тадића Црној Гори. Тиме ће бити учињен важан корак ка нормализацији односа који су суштински нарушени неочекиваним признањем косовске независности од стране Црне Горе. Све прагматичнија балканска политика Србије очигледно даје прве позитивне резултате, који су битни за њен европски пут.

На путу ка Европи пред Србијом је и низ других важних услова. Један од њих је довршење процеса друштвених, пре свега правних и економских реформи. Ту је и решење спорних питања граница (при чему се фактички мисли и на границе са Косовом), као и суштински напредак у сузбијању организованог криминала и корупције, посебно у јавном сектору. Најзад, пред Србијом је тежак и крајње непријатан задатак да изврши ревизију недавне кадровске „обнове” у правосуђу, која је спроведена на нетранспарентан, неуставан и незаконит начин. То је довело до директног ангажовања високих европских институција и њиховог захтева да се хитно отклоне грубе незаконитости у поступку реизбора судија, без чега није могућа суштинска реформа правосуђа и владавина права.

Европа све даље?

Пише: Слободан Вучетић
субота, 03 јул 2010 11:01

Сви стари и нови тешки услови и препреке на путу Србије ка ЕУ (косовско питање и економска криза у ЕУ) говоре о нужности вођења мудре, национално одговорне, али и прагматичне балканске и европске политике државног врха Србије. То је врло тежак, али остварив задатак у оквиру, очигледно, продуженог рока за пријем Србије у ЕУ.